13.11.2025 D/468/04.09.02/2021

Jakelussa mainitut

Tarkastuskertomus 9/2022 Rahapelitoiminnan tuotoista myönnetyt avustukset – Hallinnoinnin asianmukaisuus ja tuloksellisuuden edellytykset

Jälkiseurantaraportti

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tehnyt vakiomenettelyn mukaisesti jälkiseurannan tarkastuksesta Rahapelitoiminnan tuotoista myönnetyt avustukset – Hallinnoinnin asianmukaisuus ja tuloksellisuuden edellytykset (9/2022).

Jälkiseurantaraportissa selvitetään, miten tarkastuksen kohteena oleva asia on kehittynyt ja mihin toimiin tarkastuskertomuksessa annettujen suositusten ja muiden kannanottojen perusteella on ryhdytty. Tarkastusvirasto hyödyntää jälkiseurantaraportin tietoja raportoidessaan vuosittain eduskunnalle olennaisista tarkastushavainnoistaan, kohdentaessaan tarkastustoimintaansa sekä arvioidessaan tarkastustoimintansa vaikuttavuutta.

1 Jälkiseurannan toteutus

Tarkastuksen kohteena olivat kolmen tuotonjakoministeriön rahapelitoiminnan tuotoista myöntämät harkinnanvaraiset valtionavustukset. Tarkastuksessa selvitettiin, oliko rahapelitoiminnan tuotoista myönnettävien valtionavustusten hallinnointiprosesseissa toimittu asianmukaisesti. Lisäksi selvitettiin avustusten tuloksellisen kohdentumisen edellytyksiä.

Tarkastuksessa todettiin, että rahapelitoiminnan tuotoista myönnettävien valtionavustusten hallinnointiprosesseissa oli toimittu olennaisilta osin säädösten mukaisesti. Avustusten myöntämisprosessi ei kuitenkaan ollut kaikilta osin läpinäkyvä. Rahapelitoiminnan tuotoista oli myönnetty avustuksia varsin vakiintuneelle tuensaajien joukolle, mikä oli osaltaan vähentänyt avustuksen myöntämisen kriteerien tosiasiallista vaikutusta. Sovellettavat myöntökriteerit olivat myös saattaneet olla hyvin yleisluontoisia, samoin kuin avustuspäätöksiin sisältyvät perustelut tuen myöntämiselle. Valtionapuviranomaisten suorittamassa valvonnassa havaittiin myös puutteita. Valtionapuviranomaisten menettelyt avustusten hallinnoinnissa poikkesivat monella tapaa toisistaan. Eroja ilmeni myös sen suhteen, kuinka avustettavan toiminnan tuloksellisuus huomioitiin avustusprosessin eri vaiheissa.

Selvitimme jälkiseurannassa, miten tarkastuksen suosituksissa korostetut asiat ovat toteutuneet tai kehittyneet tarkastuksen valmistumisen jälkeen. Pyysimme opetus- ja kulttuuriministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä ja Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselta (STEA) valtionapuviranomaisina selvitystä seuraaviin seikkoihin:

- Millä tavalla valtionapuviranomaiset ovat toteuttaneet tarkastuskertomuksessa annettua suositusta 1 kiinnittää huomiota avustusprosessin läpinäkyvyyteen? Avustushakemuksen käsittelystä tulisi johtaa selkeä jatkumo avustuspäätökseen ja sen riittävän täsmällisiin perusteluihin.

- Millä tavalla valtionapuviranomaiset ovat toteuttaneet tarkastuskertomuksessa annettua suositusta 2 terävöittää kustannusten tukikelpoisuuden ja avustusehtojen valvontaa?

Suosituksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön tulee kiinnittää huomiota myös hevosalan avustusten riittävän kattavaan tuloksellisuuden valvontaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee avustusehtojen ja kustannusten valvonnan lisäksi kiinnittää huomiota valtionavustusten käytöstä annettujen selvitysten sekä paikalla tehtävien tarkastusten riittävyyteen. Tarkastuksen perusteella suositeltiin myös, että ministeriössä ohjeistetaan asianmukaiset, valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaiset sisäisen valvonnan menettelyt valtionavustuksiin, joiden käyttö jakautuu usealle vuodelle.

- Millä tavalla valtionapuviranomaiset ovat toteuttaneet tarkastuskertomuksessa annettua suositusta 3 tehostaa osaltaan toimiaan lähentääkseen avustusten hallinnoinnin toisistaan poikkeavia käytäntöjään ja edistääkseen valtionavustustoiminnasta saatavan tiedon käyttökelpoisuutta?

- Millä tavalla valtionapuviranomaiset ovat toteuttaneet tarkastuskertomuksessa annettua suositusta 4 kiinnittää huomiota myönnettyjen avustusten tavoitteiden asetantaan ja mittareihin sekä yhtenäistää niiden vaatimuksia temaattisesti samankaltaisissa toiminnoissa vertailtavuuden parantamiseksi?

- Millä tavalla valtionapuviranomaiset ovat toteuttaneet tarkastuskertomuksessa annettua suositusta 5 selkeyttää valtionavustuksiin nivoutuneita tuloksellisuuden linjauksia? Myönnettävän avustuksen ensisijaisuus strategisten tavoitteiden ja niistä johdettujen alemman tason tavoitteiden saavuttamisessa verrattuna vaihtoehtoisiin avustuskohteisiin tulisi osoittaa aiempaa selkeämmin. Myönnetyn avustuksen määrä tulisi suhteuttaa myös tavoitteisiin. Tuettavien kohteiden mahdollisiin päällekkäisyyksiin suhteessa tavoitteeseen tulisi kiinnittää huomiota.

Rahapelituotoilla rahoitettujen yleishyödyllisten toimintojen rahoitusmalli on muuttunut tarkastuksen jälkeen, minkä vuoksi pyysimme valtionapuviranomaisia käsittelemään vastauksissaan nykyisen rahoitusmallin mukaisia harkinnanvaraisia valtionavustuksia.

Lähetimme selvityspyynnöt tarkastuksen jälkiseurantaa varten 12.9.2025, ja saimme niihin vastaukset 30.9.—16.10.2025 opetus- ja kulttuuriministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä sekä STEAlta. Sosiaali- ja terveysministeriö ei toimittanut erillistä selvitystä sen yhteydessä toimivan STEAn selvityksen lisäksi.

Jälkiseuranta toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

2 Jälkiseurannan havainnot

2.1 Tarkastetut valtionapuviranomaiset ovat kehittämässä avustusprosessejaan

Rahapelitoiminnan tuotoista oli myönnetty avustuksia varsin vakiintuneelle tuensaajien joukolle. Tämä oli osaltaan vähentänyt avustuksen myöntämisen kriteerien tosiasiallista vaikutusta. Tarkastuksessa arvioitiin, että vakiintunut saajajoukko, yleisluontoiset kriteerit ja hakemuskäsittelyn ajoittain vähäinen dokumentointi olivat voineet heikentää avustusten myöntämisprosessin läpinäkyvyyttä. Tarkastusvirasto suositteli, että tarkastetut valtionapuviranomaiset kiinnittävät huomiota avustusprosessin läpinäkyvyyteen. Avustushakemuksen käsittelystä tulisi johtaa selkeä jatkumo avustuspäätökseen ja sen riittävän täsmällisiin perusteluihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä päivittäneensä valtionavustustoimintaa koskevaa ohjeistustaan tarkastusviraston havaintojen ja suositusten mukaisesti. Yhteisen käytänne- ja menettelyohjeistuksen kautta yhtenäistetään avustuspäätösten rakenteellista sisältöä ja laatua. Hakuilmoitusten mallipohjassa on ohjeistettu kiinnittämään huomiota

hakukohtaisten kriteerien laadintaan avustuspäätöksen perusteluja silmällä pitäen. Yleiskustannusten erittelyä ja epäselväksi havaittua ohjeistusta on selkeytetty. Salama-tietojärjestelmän aihealueluokitusta on uudistettu hakemusten luokittelun sujuvoittamiseksi, minkä ansiosta luokittelemattomien hakemusten määrä on merkittävästi vähentynyt. Ministeriö toteaa, että sen on määrä siirtyä käyttämään Valtiokonttorin valtionavustuspalveluja täysimääräisesti syksyn 2025 aikana, ja järjestelmävaihdos aiheuttaa muutoksia valtionavustusprosessiin. Ministeriön oma asiointipalvelu sulkeutuu kesällä 2026.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä kehittäneensä avustusprosessia kokonaisuudessaan läpinäkyvämmäksi: dokumentointia on kehitetty, hakuohjeita ja lomakkeita on yhdenmukaistettu sekä myöntöpäätösten sisältöä ja perusteluita on täsmennetty. Päätöksissä on myöntöperusteiden lisäksi näkyvillä hakijakohtaisesti perustelut myönnettävälle avustusmäärälle. Ministeriö arvioi, että uusi valtionavustustietojärjestelmä on luonut erittäin hyvän pohjan yhdenmukaistamisen ja läpinäkyvyyden kehittämistyölle. Järjestelmän käyttöönoton myötä hakuilmoituksille on tarkennettu arviointi- ja myöntökriteereitä avustuslajeittain. Ministeriö hyödyntää edelleen hevosalan valtakunnallisen keskusjärjestön asiantuntemusta ja näkemystä tukitarpeiden tunnistamisessa. Keskusjärjestön toimittamat lausunnot palvelevat ministeriössä tehtävää avustuksenjaon suunnittelua.

STEA toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että se on pyrkinyt avaamaan avustushakemusten käsittelyprosessia yleisölle esimerkiksi verkkosivuillaan sekä STEAn järjestämissä infoissa ja koulutuksissa. STEA toteaa panostaneensa edelleen avustusehdotuksen perusteluihin ja tuovansa avustusehdotuksen perusteluissa ilmi ratkaisuun vaikuttaneet yksilölliset tekijät.

Tarkastuksen kohteet ovat antamiensa selvitysten perusteella toteuttaneet suositusta. Avustusprosessin läpinäkyvyyteen on syytä edelleen kiinnittää huomiota avustusprosesseja kehitettäessä.

2.2 Tarkastetut valtionapuviranomaiset ovat kiinnittäneet huomiota avustusten valvontaan

Tarkastuksessa havaittiin puutteita rahapelituotoista myönnettyjen valtionavustusten valvonnassa. Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö eivät olleet huolehtineet avustusten asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta kaikilta osin siten kuin valtionavustuslain (688/2001) neljäs luku ja valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 § edellyttävät. Kustannusten tukikelpoisuuden valvonnassa ilmeni puutteita yleisesti kaikissa tarkastetuissa valtionapuviranomaisissa. Valtionavustuksen saajalta avustuksen käytöstä edellytetyt selvitykset eivät aina olleet riittäviä avustusehtojen ja kustannusten valvonnan kannalta.

Tarkastusvirasto suositti, että tarkastetut valtionapuviranomaiset terävöittävät kustannusten tukikelpoisuuden ja avustusehtojen valvontaa. Suosituksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön tulee kiinnittää huomiota myös hevosalan avustusten riittävän kattavaan tuloksellisuuden valvontaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee avustusehtojen ja kustannusten valvonnan lisäksi kiinnittää huomiota valtionavustusten käytöstä annettujen selvitysten sekä paikalla tehtävien tarkastusten riittävyyteen. Tarkastuksen perusteella suositeltiin myös, että ministeriössä ohjeistetaan asianmukaiset, valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaiset sisäisen valvonnan menettelyt valtionavustuksiin, joiden käyttö jakautuu usealle vuodelle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että se on lisännyt avustuspäätöksen mallipohjaan muistutuksen käytön aikaisesta valvonnasta (esim. väliraportti) liittyen avustuksiin, joiden käyttöaika on pitkä. Valtionavustuksen käytöstä annettujen selvitysten osalta ministeriö toteaa tarkentaneensa haun avaamisen ohjeistusta. Ministeriö arvioi, että Valtiokonttorin valtionavustuspalvelujen käyttöönoton myötä haku- ja selvityslomakkeiden rakentaminen tulee

joustavammaksi kuin mitä se on ministeriön omassa asiointipalvelussa ollut. Avustuksella tehtyjen hankintojen valvontaa on puolestaan tehostettu lisäämällä vakiomalliseen selvityslomakkeeseen lisätietokysymys hankinnoista. Edelleen ministeriö toteaa, että avustusten taloustarkastuksen tarkastussuunnitelmat laaditaan riskianalyysin pohjalta, ja niiden kattavuus on noussut. Nykyisessä taloustarkastuksen tarkastussuunnitelmassa on mukana myös paikan päällä tehtäviä tarkastuskäyntejä, ja niitä tullaan lisäämään edelleen seuraavien vuosien tarkastussuunnitelmaan.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä tehostaneensa tukikelpoisuuden, avustusehtojen ja tuloksellisuuden valvontaa. Tarkastuksen ajankohdan jälkeen valvonnan resursseja on vahvistettu ja tarkastustyö on laajentunut. Ministeriö on pyrkinyt hyödyntämään aiempaa tehokkaammin myös tilintarkastajien tarkastustyön tuloksia avustuksen käytön valvonnassa. Ministeriön vastaus suositukseen 2 käsittelee etenkin tukikelpoisuuden ja avustusehtojen valvontaa. Vastauksessaan suositukseen 4 ministeriö toteaa, että avustuksensaajia velvoitetaan raportoimaan aiempaa enemmän tulosten täyttymisestä ja vaikuttavuudesta osana maksatus/loppuraporttia. Vaikuttavuuden arviointi on kytketty aiempaa yhdenmukaisemmin hakijan hakulomakkeille valtionavustustietojärjestelmässä, jotta sitä voitaisiin arvioida aiempaa paremmin koko haun osalta.

STEA toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että se pyrkii jatkossakin varmistamaan, että avustusten käytön valvonta on valtionavustuslain edellyttämällä tavalla asianmukaista ja riittävää. Koska STEAn valvonnan käytännöt on mainittu esimerkkeinä hyvin järjestetystä avustusten käytön valvonnasta, STEA ei pidä tarpeellisena lausua asiasta tarkemmin. Mahdollisena kehityskohteena STEA pitää valvonnasta aiheutuvien kustannusten suhteuttamista valtionavustuksiin liittyviin taloudellisiin riskeihin tilanteessa, jossa avustusmäärät jatkavat laskemista.

Tarkastetut viranomaiset ovat antamiensa selvitysten perusteella toteuttaneet suositusta. Valtionavustusten riittävään valvontaan on syytä edelleen kiinnittää huomiota avustusprosesseja kehitettäessä.

2.3 Tarkastetut valtionapuviranomaiset ovat osallistuneet valtionavustuskäytänteiden yhtenäistämiseen

Tarkastuksessa havaittiin, että valtionapuviranomaisten menettelyt avustusten hallinnoinnissa poikkesivat monella tapaa toisistaan. Eroja ilmeni myös sen suhteen, kuinka avustettavan toiminnan tuloksellisuus huomioitiin avustusprosessin eri vaiheissa. Tarkastusvirasto suositti, että tarkastetut valtionapuviranomaiset tehostavat osaltaan toimiaan lähentääkseen avustusten hallinnoinnin toisistaan poikkeavia käytäntöjään ja edistääkseen valtionavustustoiminnasta saatavan tiedon käyttökelpoisuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että valtionavustuskäytänteiden yhtenäistämistä on käsitelty valtiovarainministeriön johdolla valtionavustustoiminnan yhteiskehittämisen ja yhteisten valtionavustuspalvelujen strategisen ohjaamisen yhteistyöryhmässä ja erityisesti sen alaisessa jaostossa. Jaosto on tehnyt ehdotuksia koskien avustusten raportointia, monivuotisia yleisavustuksia ja EU-rahoitusta.

STEA toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että se on mukana useissa valtionavustustoiminnan kehittämisen ryhmissä ja ylläpitää myös muita vakiintuneita yhteistyörakenteita eri hallinnonalan valtionavustuksia myöntävien tahojen kanssa. STEA on myös käynnistänyt esiselvityksen yhteiseen avustustenhallintajärjestelmään siirtymisestä. STEA-avustuksista on saatavilla paljon tietoa STEAn verkkosivuilta.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että ministeriöön on perustettu valtionavustustoiminnan koordinaatioryhmä, jonka tehtäviin on kuulunut

hallinnollisjuridisten menettelytapojen yhdenmukaistaminen ja tarvittavan ohjeistuksen laatiminen sekä valtionavustusprosessin työvaiheiden kehittäminen. Ministeriön edustajat ovat osallistuneet Valtiokonttorin uuden hallinnoiavustuksia.fi -järjestelmän pilotointi- ja kehitysvaiheeseen aktiivisesti. Ministeriö osallistuu yhteistyöryhmiin, joiden tehtävänä on kehittää ja yhdenmukaistaa toimintaa. Avustushaut ja päätökset tehdään tätä nykyä valtionavustustoiminnan yhteisessä järjestelmässä (hallinnoiavustuksia.fi). Ministeriö pitää uutta järjestelmää merkittävänä parannuksena valtionavustusten läpinäkyvyyteen ja vertailtavuuteen sekä avoimuuteen.

Selvitysten perusteella tarkastetut valtionapuviranomaiset ovat noudattaneet tarkastuskertomuksessa annettua suositusta riittävässä määrin.

2.4 Tarkastetut valtionapuviranomaiset ovat kiinnittäneet huomiota avustusten tavoitteisiin ja seurannan mittareihin

Tarkastuksessa havaittiin valtionapuviranomaisten toiminnassa eroja sen suhteen, kuinka avustettavan toiminnan tuloksellisuus huomioitiin avustusprosessin eri vaiheissa. Kokonaisuutena tarkastellen rahapelitoiminnan tuotoista oli myönnetty avustuksia varsin vakiintuneelle tuensaajien joukolle ja avustuspäätökset perustuivat pitkälti vakiintuneeseen rakenteeseen. Tarkastuksen perusteella tuloksellisuuden näkökulma ei käytännössä nivoutunut avustusprosessiin niin tiiviisti, että sen ohjausvaikutus avustusten kohdentamisessa olisi merkittävä. Avustusten myöntökriteereissä tuloksellisuus nousi osittain esille. Sen sijaan tuloksellisuusnäkökulmien vaikutusta avustuspäätöksiin oli vaikea todentaa, mutta vaikutus näytti kuitenkin jäävän melko vähäiseksi. Tuloksellisuuden seurannan laajuudessa oli huomattavia eroavaisuuksia kolmen tarkastetun valtionapuviranomaisen välillä. Kokonaisuutena kattavinta seuranta oli STEAssa.

Tarkastusvirasto antoi kaksi suositusta liittyen tuloksellisuuden näkökulman huomioon ottamiseen avustusprosessissa. Ensimmäisessä suosituksessa virasto suositti kiinnittämään huomiota myönnettyjen avustusten tavoitteiden asetantaan ja mittareihin sekä yhtenäistämään niiden vaatimuksia temaattisesti samankaltaisissa toiminnoissa vertailtavuuden parantamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että avustusten tavoitteiden asetantaan ja vaikutuksiin kiinnitetään huomiota yleis- ja erityisavustusten vakiomallisissa hakulomakkeissa. Hakulomakkeissa tulee kuvata haetun avustuksen tarve, avustettavan toiminnan tai hankkeen tavoitteet ja toteutustapa sekä odotetut tulokset ja niiden hyödyntäminen. Ministeriö toteaa, että se avaa vuosittain noin 60–80 avustushakua viiden osaston toimialoilta, joten hakujen tavoitteet ja myöntökriteerit poikkeavat toisistaan merkittävästi.

STEA toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että sen avustuksissa on haku- ja raportointivaiheessa käytössä vaikutusketjut, jotka tukevat tavoitteiden ja mittareiden asettamista. Tuloksellisuusraporttilomake on päivitetty. STEA on lisännyt koulutusta ja esimerkkejä temaattisesti samankaltaisten toimintojen tavoitteiden asettamisesta ja mittareista.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä terävöittäneensä tavoiteasetantaa ja mittareita koskevia kirjauksia hakuilmoituksissa. Hevostalouden kokonaisrahoituksen jako avustuskohteisiin toteutetaan vuonna 2022 loppuraportin jättäneen hevostaloustyöryhmän linjausten mukaisesti. Avustuksensaajien toiminnan laatu ja laajuus on keskeinen avustuksen jakokriteeri.

Tarkastetut viranomaiset ovat antamiensa selvitysten perusteella toteuttaneet suositusta. Myönnettyjen avustusten tavoitteiden asetantaan ja toiminnalta odotettavien tulosten mittareihin on syytä edelleen kiinnittää huomiota avustusprosesseja kehitettäessä.

2.5 Tuloksellisuuden linjauksia on kehitetty

Toinen tuloksellisuuden näkökulmaan liittyvä tarkastusviraston suositus kohdistui tarpeeseen selkeyttää avustusten tuloksellisuuden linjauksia. Suosituksen mukaan kunkin avustuksen ensisijaisuus strategisten tavoitteiden ja niistä johdettujen alemman tason tavoitteiden saavuttamisessa verrattuna vaihtoehtoisiin avustuskohteisiin tulisi osoittaa nykyistä selkeämmin. Myönnetyn avustuksen määrä tulisi suhteuttaa myös tavoitteisiin. Tuettavien kohteiden mahdollisiin päällekkäisyyksiin suhteessa tavoitteeseen tulisi kiinnittää huomiota.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että keskiössä on tuotoksista ja välittömistä tuloksista raportointi, sillä selvityksen määräaika on yleensä 3–4 kuukautta sen käyttöajan päättymisestä ja vaikutusten todentaminen vie pidemmän ajan. Liikuntaa edistävien järjestöjen avustuksissa on noudatettu vuodesta 2021 toimintamallia, jossa neljän vuoden välein suoritetaan tiettyjen kriteerien laaja-alainen arviointi. Opetus- ja kulttuuriministeriön osastot käyvät avustushakukohtaista säännöllistä vuoropuhelua STEAn kanssa päällekkäisyyksien kartoittamiseksi ja välttämiseksi.

STEA toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että se arvioi avustusten tuloksellisuutta ottaen huomioon toimintaympäristön muuttumisen ja toiminnan luonteen. Avustuksen saajat raportoivat tuloksellisuudestaan vuosittain. STEA ottaa tuloksellisuusraportilta saadun tiedon avustuskohteesta huomioon avustusvalmistelussa ja tuloksellisuuden vaikutuksen avustuksen myöntämiseen avustusten perusteluissa. STEA toteuttaa myös tuloksellisuustarkastuksia vuosittain. STEA toteaa, että tuloksellisuuden arviointia kehitetään valtionavustustoiminnan yhtenäistämiskehittämisessä ja STEA huomioi kehittämistyön myös omia käytäntöjään kehittäessään.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä, että hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annetussa laissa (331/2023) on säädetty, että lain mukaisiin tarkoituksiin osoitetusta määrärahasta osoitetaan vähintään 95 prosenttia raviurheilu- ja hevoskasvatustoimintaan, mikä on toiminut kriteerinä avustuksen jaossa sekä tavoitteiden määrittämisessä. Avustuksen tavoite- ja vaikuttavuusehdot ilmoitetaan ensivaiheessa hakuilmoituksessa. Hakijaa pyydetään arvioimaan avustuksen vaikuttavuutta, jotta tuloksellisuutta voitaisiin paremmin arvioida. Avustuksensaajia velvoitetaan raportoimaan aiempaa enemmän myös tulosten täyttymisestä ja vaikuttavuudesta, jotta voidaan saada kokonaiskuvaa siitä, miten tuloksellista toiminta on ollut strategisiin tavoitteisiin nähden. Vaikuttavuuden arviointi on kytketty aiempaa yhdenmukaisemmin hakijan hakulomakkeille valtionavustustietojärjestelmässä. Ministeriö toteaa, että vaikuttavuuden arvioinnin raportointia kehitetään edelleen valtionavustustietojärjestelmän raportointitoiminnallisuuksien kehittyessä.

Tarkastetut viranomaiset ovat antamiensa selvitysten perusteella toteuttaneet suositusta. Tuloksellisuuden linjauksiin on syytä edelleen kiinnittää huomiota avustusprosesseja kehitettäessä.

3 Yhteenveto ja jatkotoimet

Selvitimme jälkiseurannassa, miten tarkastuksen suosituksissa korostetut asiat ovat toteutuneet tai kehittyneet tarkastuksen valmistumisen jälkeen.

Rahapelituotoilla rahoitettujen yleishyödyllisten toimintojen rahoitusmalli on muuttunut tarkastuksen jälkeen, minkä vuoksi käsittelimme jälkiseurannassa nykyisen rahoitusmallin mukaisia harkinnanvaraisia valtionavustuksia. Lisäksi jälkiseurannan tuloksia arvioitaessa on otettava huomioon, että valtionavustuspalveluja on kehitetty valtiovarainministeriön johtamassa valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeessa. Kehittämishanke heijastui selvityksiin, joita tarkastuksen kohteena olleet valtionapuviranomaiset antoivat jälkiseurantaa varten.

Havaitsimme jälkiseurannassa, että opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä STEA ovat kehittäneet valtionavustusten hallinnointiprosessejaan monella tapaa, ja kehittämistyö jatkuu edelleen. Avustusprosessejaan kehittäessään niiden on syytä kiinnittää huomiota tarkastuksessa esiin nostettuihin seikkoihin, kuten prosessin läpinäkyvyyteen, avustusten riittävään valvontaan ja tuloksellisuuteen.

Jälkiseurannassa antamiensa selvitysten perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä STEA ovat kokonaisuutena arvioiden toteuttaneet tarkastuksen suosituksia riittävässä määrin ottaen huomioon, että rahoitusmalli on tarkastuksen jälkeen muuttunut ja meneillään on valtionavustustoiminnan kehittämistyö. Jälkiseurantaa ei ole tarvetta jatkaa. Harkinnanvaraisten valtionavustusten hallinnoinnin toteutusta, mukaan lukien jälkiseurannassa esiin nostetut huomiot, seurataan jatkossa tarkastusviraston muiden tarkastusten yhteydessä.

Christa Laurila
tarkastuspäällikkö

Jaana Puhakainen
johtava tilintarkastaja

JAKELU
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA)